

hele denne Bevægelse nu er kommen frem, vilde et saadant Raalæg egentlig gaa ud paa at sige, at disse Dvrighedspersoner ikke skulde tage det saanøse med en vis Lovs Overholdelse, men et Forlangende herom kan man dog virkelig ikke godt stille til nogen Minister, og allermindst til den, hvis Opgave det først og fremmest er at holde over de gjældende Love og at sørge for deres Overholdelse. Ikke heller kan man komme bort derafra ved nogen Grundlovsfortolkning. Jeg undrer mig slet ikke over, at Lægsfolk, som kjende deres Grundlovsynes, at det ikke godt kan forenes med de Rettigheder, som deri hjemles de danske Borgere, at et saadant Forbud gives, og Enhver vil erkjende, at disse Forbud ikke staa i nogen god Overensstemmelse med de almindelige Grundsatninger, der ere udtalte i Grundlovens § 88; men efter at Spørgsmaalet om denne ældre Bestemmelses fuldstændige Gyldighed nu er afgjort fra kompetent Side, og efter at det fra Sagtyndiges Side vel endog til Overmaal er udvirket, hvorhen den juridiske Opfattelse af disse Spørgsmaal maa føre, vilde jeg anse det for heldigt, om man herefter undlod at gjøre disse Grundlovsfortolkninger gjældende og holdt sig til den gode Udfigt, der nu er til ad Lovgivningsveien at kunne komme til en anden Tilstand. Man maa nemlig vide, at efter at en saadan Høiesterets Dom er kommen til at foreligge, vil denne i fremtidige Tilfælde usejlsbarlig blive fulgt af samtlige Landets Dommere. Jeg maa saaledes billige, at man netop nu ved en ny Lov søger at tilveiebringe en bedre Overensstemmelse mellem de Hensyn, der skyldes Folketirkens Helligdage, og de Hensyn, som skyldes politiske Friheder og forskjellige andre grundlovmæssige Rettigheder. Det er blevet gjort gjældende, at den bedste Helligdagsanordning vilde være den, som simpelt hen indskrænkede sig til at affstatte alle Helligdagsbestemmelser. Jeg tror, at dette er en noget urigtig Opfattelse, og hvis det maa være mig tilladt i dette Tilfælde at følge et berømt Exempel og tale om, hvad den danske Befolkning mener, tror jeg, at man her har et Forhold, hvorved man kunde komme til at gaa denne Befolknings almindelige Opfattelse imod, hvis man fulgte en saadan Theori og gjorde sig mere radikal, end man er. Jeg er overbevist om, at det f. Ex. vilde stride imod Befolkningens Anskuelse i de store Sag, hvis det skulde være tilladt Arbeidsvogne, belæssede med Jern, at kjøre forbi Kirkerne og derved paa den ulideligste Maade genere Sangen og Prædikenen. Jeg tror heller ikke, det vilde stemme med den almindelige Opfattelse, om det blev givet fuldstændig frit at holde Baller og Mafferader Søndag Formiddag, og endelig er jeg sikker paa, at det vilde vække Mishag i store Kredse, hvis man fulgte det franske Exempel, at lade Søndagen ikke alene være den Dag, paa hvilken man lod al Slags Kommers fortrinsvis finde Sted — deraf have vi allerede i Forveien nok — men ogsaa lod Søndagen være

den Dag, paa hvilken alle Balg, baade politiske og kommunale, fandt Sted. Igesom jeg altsaa maa billige, at dette Forslag er kommet frem, kan jeg slutte mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavn's 1ste Valgkreds (Nimestad) i at anbefale dets Indhold ganske i Almindelighed, men det ubeluffer selvfølgelig ikke, at der kan være forskellige Ting, hvori man kan gjøre Besskeringer eller Forandringer. Paa disse enkelte Punkter, hvoraf nogle ere bragte paa Bane fra flere Sider, skal jeg dog ikke nu komme ind. Naar der foreligger et Forslag til en ny Ordning af et Forhold, pleier jeg gjerne at sammenligne de Bestemmelser, som et saadant Forslag indeholder, med den hidtilværende Ordning, og naar jeg da maa erkjende, at der ved Lovforslaget sker et Fremskridt i den Retning, jeg anser for rigtig, pleier jeg at støtte og billige et saadant Forslag. Anstiller man en saadan Prøve her, har jeg ingen Tvivl om, hvilket Svar man kommer til. Jeg turde maasse gjøre den almindelige Bemærkning, at naar denne Fremgangsmaade blev anvendt her i Thinget i et større Omfang, vilde vi maasse opnaa et noget større Resultat af vor Virksomhed, end vi ellers gjøre.

Solstein-Ledreborg: Jeg skal da først komme ind paa det Spørgsmaal, jeg igaar tillod mig at fremdrage, nemlig om Arbejdernes Stilling, hvorimod der er reist Indvending fra forskjellige Sider. Det forekommer mig dog, at i det Mindste Lanken deri blev billiget af det ærede Medlem for Ribe Amts 1ste Valgkreds (B. Kruse), men det blev meget stærkt beskæmpet af det ærede Medlem for Hjøsteds (Sagd). Dette ærede Medlem holdt et af disse sædvanlige flinke Foredrag, hvori han udvirkede, at Arbejdet var en Lykke, og at man sandelig ikke burde forhindre Folk i at arbejde; men det ærede Medlem overgaae i sin Hurtighed, at deepaa har Ingen tænkt. Det, at arbejde i en Fabrikherres Tjeneste, fordi man tvinges dertil ved en Konkurrence, man ikke kan bekjempe, og maasse ikke have en eneste Time, hvori man kan være hjemme hos sin Familie, er den Lykke, som vi ikke ville unde Arbejderen, men det er den Lykke, det ærede Medlem vil unde ham. Om han arbejder hjemme i sin Stue, kommer ikke Staten ved; men vi ville sikke Arbejderen, at han kan nyde den samme Ret til Frihed og til at nyde sit Familiev paa samme Maade som Enhver Anden; han maa da i Dvrigt have den Lykke at arbejde saa Meget han vil. Den Lykke derimod, som det ærede Medlem vil skaffe Arbejderen, nemlig fuldstændig at forvandle ham til en Slags Maskine eller et Arbeidsdyr i en overmægtig Konkurrents Tjeneste, vil jeg virkelig lade det ærede Medlem være fuldstændig ene om at skaffe Arbejderen. — Dernæst sagde det ærede Medlem ogsaa, at noget Saadant heller ikke, set fra en anden Side, kunde lade sig gjøre, fordi